

Overenskomst
mellom
Försäkringskassan og NAV
om administrative rutiner for arbeidsrettet
rehabilitering i grenseoverskridende
situasjoner

Innledning

Denne overenskomsten gjelder for personer som har benyttet seg av retten til fri bevegelse og som har tryggedekning gjennom arbeid i ett nordisk land samtidig som vedkommende er fastboende i et annet nordisk land. Hvilket land som er henholdsvis arbeidsland og bostedsland skal være fastslått før denne avtalen gjøres gjeldende.

En person som har benyttet seg av retten til fri bevegelse kan ha problemer med å oppfylle kravene til både rehabilitering (naturalytelse) og kontantytelser om de nasjonale reglene i både bosteds- og arbeidslandet anvendes fullt ut. Det er således en viss fare for at en slik person mister retten til noen av disse ytelsene. Derfor trenger man bilaterale overenskomster om hvordan man kan tilpasse bestemmelsene slik at personen ikke mister sine rettigheter til både rehabilitering og kontantytelser.

Bestemmelsene i denne overenskomsten skal tolkes og anvendes i henhold til generelle EU-rettslige prinsipper om likebehandling. Innledningens punkt 8 i forordning 883/2004 spesifiserer at det generelle prinsippet om likebehandling er spesielt viktig for arbeidstakere som ikke er bosatt i den medlemsstaten hvor de er arbeidstakere, blant annet grensearbeidere.

1. Grunnlag for overenskomsten

Denne overenskomsten bygger på Europaparlaments- og rådsforordningene 883/2004 og 987/2009, samt andre forpliktelser som følger av bestemmelser i den nordiske konvensjonen relevant for grenseoverskridende rehabiliteringssituasjoner.

Spesielt bør en eventuell anvendelse av overenskomsten skje i henhold til forbudet mot direkte og indirekte diskriminering som beskrevet i Artikkel 4 av forordning 883/2004, samt bestemmelsen om at man skal ta hensyn til likeverdige ytelser, inntekter, omstendigheter og hendelser som beskrevet i Artikkel 5 av forordning 883/2004.

1.1 EUs forordninger 883/2004 og 987/2009

Ifølge Den administrative kommisjonens beslutning nr. 115 av 15. desember 1982 dekkes arbeidsrettet rehabilitering av begrepet naturalytelser i EU-forordningene. Hovedregelen er at naturalytelser skal gis i bostedslandet, men bekostes av arbeidslandet. Dette betyr at den trygdeberettigede har rett til å få rehabilitering enten i bostedslandet eller arbeidslandet i henhold til Artikkel 17 og 18.1 i forordning 883/2004.

Artikkel 17 lyder som følger: «En forsikringstaker eller hans familiemedlemmer, som er bosatt i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstaten, har i den medlemsstaten hvor de er bosatt, rett til naturalytelser, som for den kompetente

institusjonens regning ytes av institusjonen på hjemstedet i henhold til den lov som gjelder for institusjonen, som om de det gjelder var forsikret i henhold til denne loven.»

I henhold til Artikkel 18.1, «skal den forsikrede personen og dennes familiemedlemmer, som beskrevet i Artikkel 17, også ha rett til naturalytelser ved opphold i den kompetente medlemsstaten. Naturalytelsene skal gis av den kompetente institusjonen og også bekostes av denne institusjonen i henhold til bestemmelsene i gjeldende lovgivning, som om de personene det gjelder var bosatte i medlemsstaten.»

Artikkel 8.2 i forordning 883/2004 åpner for at to eller flere medlemsstater ved behov kan inngå konvensjoner som bygger på forordningens prinsipper og intensjoner.

Artikkel 8.2 i forordning 987/2009 gir ytterligere støtte til dette gjennom å fastslå at «Medlemsstater får ved behov inngå overenskomster med hverandre om anvendelsen av de konvensjonene som beskrives i Artikkel 8.2 av hovedforordningen, forutsatt at slike overenskomster ikke slår negativt ut for berørte personers rettigheter og plikter.»

1.2 Nordisk konvensjon om trygd

Artikkel 12 i Den nordiske konvensjonen om trygd, som trådte i kraft

1. mai 2014, handler om at de nordiske landene skal samarbeide om rehabilitering.

Denne artikkelen lyder:

«1. I grenseoverskridende situasjoner skal berørte institusjoner i den kompetente staten og bostedslandet samarbeide om å gi støtte og aktive tiltak til personer med det formålet å påvirke mulighetene for at vedkommende kommer ut i eller tilbake til jobb.

Institusjonen i bostedslandet skal, i samråd med institusjonen i den kompetente staten, gjennomføre de tiltakene som er mulig å gjennomføre innenfor rammen av landets lovgivning.

2. Dersom et tiltak vil kunne medføre endring i trygdetilhørighet, skal institusjonene, så langt det er mulig, løse situasjonen til det beste for den enkelte.»

Artikkel 15 i konvensjonen har tittelen «Frafalle krav om tilbakebetaling», og artikkelens punkt 2 spesifiserer at et «fracfall av krav om tilbakebetaling også skal gjelde utgifter til tiltak som beskrevet i artikkel 12 om rehabilitering».

I den administrative avtalen tilhørende den nordiske konvensjonen om trygd beskriver artikkel 9 hvordan konvensjonens artikkel 12 skal anvendes. Artikkel 9 lyder:

«1. De berørte institusjonene skal bilateralt enes om administrative rutiner for rehabilitering innen 2 år fra det tidspunktet når avtalen og konvensjonen har trådt i kraft i de respektive landene.

2. I situasjoner hvor man tar stilling til pensjon eller tilsvarende ytelser, skal de berørte institusjonene utveksle informasjon om rehabiliteringstiltak som er påbegynt eller fullført, eller som eventuelt kan settes inn i hvert spesifikke tilfelle.»

Artikkel 10.2 i den administrative avtalen legger særlig vekt på:

«I konkrete saker skal de berørte institusjonene samarbeide med det formål å, så langt det lar seg gjøre, løse situasjonen til det beste for den enkelte. Om utfallet for den enkelte objektivt kan sies å være klart urimelig, kan de dispensasjonsmulighetene som følger av forordningen utnyttes. Dette gjelder spesielt for arbeidsrettet rehabilitering i henhold til artikkel 9.»

1.3 Berørte institusjoner

Denne overenskomst gjelder bilateralt mellom berørte institusjoner i Norge og Sverige. Disse institusjonene er:

Norge: Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV)

Sverige: Försäkringskassan

1.4 Definisjoner

I overenskomsten benyttes følgende begreper som definert nedenfor.

Definisjoner hentet fra artikkel 1 i EUs forordning nr. 883/2004:

Arbeid som ansatt: arbeid eller aktivitet som likestilles med arbeid ved anvendelsen av lovgivning om sosial sikkerhet i den medlemsstat som arbeidet/aktiviteten utøves.

Kompetent institusjon: den institusjonen hvor personen det gjelder er forsikret på det tidspunktet hvor en søknad om ytelser sendes inn

Forsikret person: når det gjelder de deler av trygdesystemene som er underlagt bestemmelsene i del III, kapittel 1 og 3 – enhver person som oppfyller vilkårene i lovgivningen til den medlemsstaten som er kompetent i henhold til bestemmelsene i del II om rett til ytelser, tatt i betraktning bestemmelsene i denne forordningen

Lovgivning: det enkelte landets lover, forskrifter og andre bestemmelser som angår ulike aspekter av sosial trygghet som beskrevet i artikkel 3.1

Aktivitet som selvstendig næringsdrivende: aktivitet eller tilsvarende situasjon som anses som slik aktivitet ved anvendelsen av lovgivning om sosial trygghet i den medlemsstaten hvor nevnte aktivitet utføres eller situasjon finner sted

Naturalytelse: naturalytelse som gis i henhold til en medlemsstats lovgivning, og som har til hensikt å yte, gjøre tilgjengelig, dekke eller gi kompensasjon for kostnader til helsetjenester og produkter i forbindelse med helsetjenester, samt bitjenester forbundet med slike tjenester.

Andre definisjoner av begreper som forekommer i overenskomsten:

En person som arbeider: en arbeidstaker, selvstendig næringsdrivende eller arbeidsledig person.

Arbeidsrettet rehabilitering/rehabilitering: tilbud eller tiltak i henhold til nasjonal lovgivning (som ikke er av ren medisinsk art) som gis for å bistå personer ut i eller tilbake til arbeid.

Grenseoverskridende situasjon: når en person bor i ett land og samtidig har tryggedekning i et annet.

Uførepensjonsytelser: økonomisk kompensasjon i form av pensjon ved bortfall av inntekt som følge av sykdom eller skade

Kontantytelser: økonomisk kompensasjon ved bortfall av inntekt som følge av sykdom eller skade

1.5 Evaluering av overenskomsten og oppdatering av vedlegg

Denne overenskomsten skal følges opp i tilknytning til de årlige møtene i den nordiske rehabiliteringsgruppen, med oppstart ett år etter at den trer i kraft. Informasjon om hver institusjons oppfølging og erfaringer bør sendes som underlag til rehabiliteringsgruppens årlige møte.

Den nordiske rehabiliteringsgruppen gjør endringer i overenskomsten på grunnlag av erfaringene og eventuelle endringer i lovgivningen som kan påvirke overenskomsten.

Den nordiske rehabiliteringsgruppen rapporterer erfaringer forbundet med overenskomsten videre til det nordiske samarbeidsorganets møte.

2. Administrative rutiner

2.1 Arbeider i Norge og bor i Sverige

Norge er kompetent stat og har ansvar for utbetaling og administrasjon av sykepenger og arbeidsavklaringspenger.

NAV vurderer om arbeidsrettete rehabiliteringstiltak som gjennomføres i Sverige i henhold til svensk lovgiving, innfrir vilkårene for utbetaling av ytelse fra Norge.

Försäkringskassan har ansvar for å samordne tiltak som planlegges og som ulike aktører er ansvarlig for.

NAV og Försäkringskassan skal i samarbeid med hverandre og sammen med personen det gjelder arbeide for at rehabiliteringen skal kunne gjennomføres som avtalt og for å oppnå de planlagte resultatene.

Før det eventuelt tas en beslutning om at et rehabiliteringstiltak ikke kan gjennomføres eller godkjennes, skal det føres en dialog mellom NAV og Försäkringskassan.

Dersom en person tar kontakt med Försäkringskassan i stedet for NAV i forbindelse med sin rehabiliteringssak før det er opprettet kontakt mellom institusjonene i saken, skal Försäkringskassan oppfordre vedkommende til å ta kontakt med NAV for råd og veiledning om å søke om rehabilitering.

Rehabilitering av personer uten arbeidsgiver gjennomføres på samme måte som for arbeidstakere. Dette gjelder arbeidsledige som blir sykmeldte, sykmeldte som mister jobben under sykmeldingsperioden, selvstendig næringsdrivende, oppdragstakere og andre.

2.1.1 Forespørsel fra NAV om behov for arbeidsrettet rehabilitering i Sverige

Når en person som bor i Sverige og har trygderettigheter i Norge gjennom sitt arbeidsforhold blir vurdert å ha behov for rehabiliteringstiltak, sender NAV Oppfølging Utland en «Forespørsel om samarbeid i forbindelse med arbeidsrettet rehabilitering» til Försäkringskassan.

Følgende informasjon og dokumentasjon skal sendes til Försäkringskassan:

- Bekreftelse på at personen har trygderettigheter i og får eller har søkt om kontantytelser fra Norge. Kopi av vedtak om kontantytelser, varighet og informasjon om vilkårene for fortsatt rett til ytelse legges ved. Informasjon om de aktuelle ytelsene legges ved (faktaark fra www.nav.no).
- NAV Oppfølging Utland sin vurdering av at det er behov for arbeidsrettet rehabilitering, og hvilke konsekvenser dette har for retten til kontantytelser. NAVs egen vurdering av at mulighetene til rehabilitering hos vedkommendes egen arbeidsgiver i dette tilfellet er uttømt skal legges ved.

- Oppdatert og relevant legeattest, medisinsk vurdering og andre relevante vedlegg, f.eks. dokumentasjon fra dialogmøter og oppfølgingsplaner fra arbeidsgiver, arbeidsevnevurdering, relevant rehabiliteringshistorikk – hva som er gjennomført tidligere, oppdatert informasjon om personens medisinske situasjon, eventuelle rapporter fra spesialister, tidligere planer osv.
- Kopi av NAV Oppfølging Utland sin informasjon til personen om at Försäkringskassan har mottatt informasjon som beskrevet ovenfor for å kunne ta stilling til om de kan tilby egnede rehabiliteringstiltak, formålet med dette, samt informasjon om hvilke krav som stilles for at den trygdeberettigede fortsatt skal ha rett til ytelsene.
- Kontaktinformasjon med telefonnummer til saksbehandler hos NAV Oppfølging Utland.

2.1.2 Behandlingsprosessen i Sverige

Försäkringskassan tar kontakt med saksbehandler hos NAV Oppfølging Utland, og bekrefter at forespørselen er mottatt.

Ved behov innhenter Försäkringskassan nødvendig utfyllende informasjon for å kunne behandle saken i henhold til svensk lovgiving.

Dersom det oppstår uenighet mellom Försäkringskassan og den trygdeberettigede eller det oppstår usikkerhet omkring hva som er nødvendige tiltak, skal dette avgjøres av NAV Oppfølging Utland.

Rehabiliteringen kan gjennomføres og tiltakene blir godkjent av NAV Oppfølging Utland

Når Försäkringskassan har kommet fram til hvilke rehabiliteringstiltak som kan tilbys, varsles NAV Oppfølging Utland om at behovet for rehabilitering kan imøtekommes. En plan for tiltaket legges ved. Planen – «Plan for å komme tilbake i arbeid», med mål, delmål og oppfølgingstidspunkter – skal godkjennes av NAV Oppfølging Utland, og fungerer som en godkjent aktivitetsplan. Rehabiliteringen gjennomføres i henhold til svensk lovgiving.

NAV Oppfølging Utland holdes løpende orientert på de avtalte tidspunktene om hvordan rehabiliteringen forløper, samt om eventuelle spesielle behov i forbindelse med gjennomføringen av tiltaket. All kontakt med NAV Oppfølging Utland skal dokumenteres i saken.

Ved avbrudd i et pågående tiltak, skal Försäkringskassan undersøke årsaken til dette. NAV Oppfølging Utland vurderer informasjonen fra Försäkringskassan og varsler den personen det gjelder om hvilke konsekvenser dette kan få for videre rett til ytelser.

Risiko for endring i trygdetilhørighet

Dersom et rehabiliteringstiltak kan føre til at brukerens trygdetilhørighet overføres fra Norge til Sverige på grunn av arbeid i Sverige, og personen derfor risikerer å miste sin kontantytelse, skal det inngås en avtale i henhold til artikkel 16 i EU-forordning 883/2004 mellom Försäkringskassan og NAV Kontroll Medlemskap, som innebærer at personen fortsatt vil ha trygdedekning i Norge.

Endringer i rehabiliteringsplanen

Försäkringskassan kan foreslå endringer i planen og endringer i målet for planen på grunnlag av ulike forhold, som eksempelvis endringer i den trygdeberettigedes helsetilstand eller rehabiliteringsbehov. NAV Oppfølging Utland skal godkjenne alle slike endringer.

Rehabiliteringen kan gjennomføres, men tiltakene blir ikke godkjent av NAV Oppfølging Utland

Dersom NAV Oppfølging Utland ikke kan godkjenne de tiltakene Försäkringskassan foreslår, fordi de ikke innfrir vilkårene for retten til ytelsen, skal NAV Oppfølging Utland gå i dialog med Försäkringskassan om alternative tiltak.

Dersom dialogen ikke fører til tiltak som NAV Oppfølging Utland kan godkjenne, skal NAV Oppfølging Utland selv tilby den trygdeberettigede rehabilitering med hensyn til målet for rehabiliteringen.

Rehabiliteringen kan ikke gjennomføres

Försäkringskassan varsler NAV Oppfølging Utland om at rehabiliteringsbehovet ikke kan imøtekommes innenfor rammene av svensk lovgiving. Avgjørelsen skal begrunnes.

Før det fattes vedtak om at rehabiliteringsbehovet ikke kan oppfylles innenfor rammene av svensk lovgiving, skal Försäkringskassan ta kontakt med NAV Oppfølging Utland om dette. NAV Oppfølging Utland utreder hvilke muligheter som finnes for rehabilitering og retten til ytelser fra Norge.

2.1.3 Endring i bostedsland

Dersom den trygdeberettigede flytter fra Sverige, skal Försäkringskassan undersøke årsaken til dette. Försäkringskassan varsler NAV Oppfølging Utland om endringen i bostedsland og at rehabiliteringstiltaket derfor er avsluttet.

2.1.4 Avsluttet rehabilitering

Når Försäkringskassan vurderer at personen har gjenvunnet sin arbeidsevne i henhold til planen, varsler Försäkringskassan NAV Oppfølging Utland om dette.

Dersom Försäkringskassan vurderer at alle rehabiliteringsmuligheter er uttømt eller at videre rehabilitering ikke anses å være hensiktsmessig, skal saken avsluttes. Försäkringskassan varsler NAV Oppfølging Utland om dette.

Saksbehandlingen skal også avsluttes dersom personen ikke medvirker til eller deltar i rehabiliteringstiltakene. Försäkringskassan vil i slike tilfeller informere NAV Oppfølging Utland om hvilke tiltak Försäkringskassan har gjennomført innen saksbehandlingen avsluttes. Beslutninger angående rett til kontantytelser fattes av NAV Oppfølging Utland.

Uansett årsaken til at rehabiliteringen avsluttes, skal en sluttrapport sendes til arbeidslandet om hva som er gjort i saken.

2.2 Arbeider i Sverige og bor i Norge

Sverige er kompetent stat og har ansvar for utbetaling og administrasjon av sjukpenning og rehabiliteringspenning.

Försäkringskassan vurderer om arbeidsrettete rehabiliteringstiltak som gjennomføres i Norge i henhold til norsk lovgiving, innfrir vilkårene for utbetaling av ytelse fra Sverige.

NAV-kontoret der personen bor har ansvar for å samordne tiltak som planlegges og som ulike aktører er ansvarlig for.

Försäkringskassan og NAV skal i samarbeid med hverandre, og sammen med personen det gjelder arbeide for at rehabiliteringen skal kunne gjennomføres som avtalt og for å oppnå de planlagte resultatene.

Før det eventuelt tas en beslutning om at et rehabiliteringstiltak ikke kan gjennomføres eller godkjennes, skal det føres en dialog mellom de to myndighetene.

Dersom en person tar kontakt med NAV i stedet for Försäkringskassan i forbindelse med sin rehabiliteringssak før det er opprettet kontakt mellom institusjonene i saken, skal NAV oppfordre vedkommende til å ta kontakt med Försäkringskassan for råd og veiledning om å søke om rehabilitering.

Rehabilitering av personer uten arbeidsgiver gjennomføres på samme måte som for arbeidstakere. Dette gjelder arbeidsledige som blir sykmeldte, sykmeldte som mister jobben under sykmeldingsperioden, selvstendig næringsdrivende, oppdragstakere mv.

2.2.1 Forespørsel fra Försäkringskassan om behov for arbeidsrettet rehabilitering i Norge

Når en person som bor i Norge og har trygderettigheter i Sverige gjennom sitt arbeidsforhold blir vurdert å ha behov for rehabiliteringstiltak, sender Försäkringskassan en «Begäran om samarbete för arbetslivsinriktad rehabilitering i Norden» til det lokale NAV-kontoret.

Følgende informasjon og dokumentasjon som, om de finnes, skal sendes til NAV:

- Bekreftelse på at personen har trygderettigheter i Sverige og får eller har søkt om kontantytelser fra Sverige. Sammen med bekreftelsen vedlegges SASSAM-utredningen, relevant dokumentasjon fra kartlegging og en vurdering om hvorvidt mulighetene til rehabilitering hos vedkommendes egen arbeidsgiver i dette tilfellet er uttømt. Vedtak om rett til kontantytelse, samt vilkår og informasjon om den aktuelle ytelsen skal også legges ved. Informasjon om de ytelsene det gjelder finnes i vedleggene eller på www.forsakringskassan.se
- Försäkringskassans vurdering av at det er behov for arbeidsrettet rehabilitering, og hvilke konsekvenser dette har for retten til kontantytelser.

- Aktuell legeattest, medisinsk vurdering og annen relevant dokumentasjon, f.eks. dokumentasjon fra avstemningsmøter og oppfølgingsplaner fra arbeidsgiver, relevant rehabiliteringshistorikk – hva som er gjennomført tidligere, oppdatert informasjon om personens medisinske situasjon, eventuelle rapporter fra spesialister, tidligere planer osv.
- Kopi av Försäkringskassans informasjon til personen om at Norge har mottatt informasjon som beskrevet ovenfor for å kunne ta stilling til om de kan tilby egnede rehabiliteringstiltak, formålet med dette, samt informasjon om hvilke krav som stilles for at den trygdeberettigede fortsatt skal motta utbetaling av kontantytelsen.
- Kontaktinformasjon med telefonnummer til saksbehandler hos Försäkringskassan.

2.2.2 Behandlingsprosessen i Norge

NAV Kontaktsenter tlf +47 55 55 33 33 finner ut hvor den trygdeberettigede bor og sender forespørselen videre til riktig NAV-kontor, dersom ikke personen selv vet hvilket NAV-kontor han eller hun tilhører.

NAV-kontoret tar kontakt med saksbehandler hos Försäkringskassan og bekrefter at de har mottatt forespørselen.

Ved behov innhenter NAV-kontoret nødvendig utfyllende informasjon for å kunne behandle saken i henhold til norsk lovgiving.

Dersom det oppstår uenighet mellom NAV og den trygdeberettigede eller det oppstår usikkerhet omkring hva som er nødvendige tiltak, skal dette avgjøres av Försäkringskassan.

Rehabiliteringen kan gjennomføres og tiltakene blir godkjent av Försäkringskassan

Når NAV-kontoret har kommet fram til hvilke arbeidsrettede rehabiliteringstiltak som er aktuelle, gis det beskjed til Försäkringskassan om dette med et forslag på hvordan behovet for rehabilitering kan imøtekommes. Forslag til aktivitetsplan, inkludert tidspunkter for oppfølging/revisjon, legges ved. Försäkringskassan må godkjenne planen og gi beskjed til NAV-kontoret om dette. Rehabiliteringen gjennomføres i henhold til norsk lovgiving.

Försäkringskassan holdes løpende orientert på de avtalte tidspunktene om hvordan rehabiliteringen forløper, samt om eventuelle spesielle behov i forbindelse med gjennomføring av i tiltaket. All kontakt med Försäkringskassan skal dokumenteres i saken.

Ved avbrudd i et pågående tiltak, skal NAV undersøke årsaken til dette. Försäkringskassan vurderer informasjonen fra NAV og varsler den trygdeberettigede om hvilke konsekvenser dette får for hans eller hennes rett til kompensasjon.

Risiko for endring i trygdetilhørighet

Dersom et rehabiliteringstiltak kan føre til at brukerens trygdetilhørighet overføres fra Sverige til Norge på grunn av arbeid i Norge, og personen da risikerer å miste sin kontantytelse, skal det inngås en avtale i henhold til artikkel 16 i EU-forordning 883/2004 mellom NAV Kontroll Medlemskap og Försäkringskassan, som innebærer at personen fortsatt har trygdedekning i Sverige.

Endringer i rehabiliteringsplanen

NAV-kontoret kan foreslå endringer i planen og endringer i målet for planen på bakgrunn av ulike forhold som eksempelvis endringer i den trygdeberettigedes helsetilstand eller rehabiliteringsbehov. Försäkringskassan skal godkjenne slike endringer.

Rehabiliteringen kan gjennomføres, men tiltakene blir ikke godkjent av Försäkringskassan

Dersom Försäkringskassan ikke kan godkjenne de tiltakene NAV-kontoret foreslår fordi de ikke innfrir vilkårene for rett til ytelsen, skal Försäkringskassan gå i dialog med NAV-kontoret om alternative tiltak.

Dersom dialogen ikke fører til tiltak som Försäkringskassan kan godkjenne, skal Försäkringskassan selv tilby den trygdeberettigede rehabilitering i samsvar med målet for rehabiliteringen.

Rehabiliteringen kan ikke gjennomføres

NAV-kontoret varsler Försäkringskassan om at rehabiliteringsbehovet ikke kan imøtekommes innenfor rammene av norsk lovgivning. Beslutningen skal begrunnes for eksempel med henvisning til den trygdeberettigedes helsetilstand, at vedkommende ikke ønsker å delta i det tiltaket som er foreslått eller at NAV ikke har noe egnet tiltak å tilby.

Försäkringskassan vurderer mulighetene til fortsatt rehabilitering og retten til ytelser.

2.2.3 Endring i bostedsland

Dersom den trygdeberettigede flytter fra Norge, undersøker NAV-kontoret årsaken til dette. NAV-kontoret varsler Försäkringskassan om endringen i bostedsland og at rehabiliteringstiltaket derfor er avsluttet.

2.2.4 Avsluttet rehabilitering

Når NAV vurderer at personen har gjenvunnet sin arbeidsevne i henhold til planen, varsler NAV-kontoret Försäkringskassan om dette.

Dersom NAV-kontoret vurderer at alle rehabiliteringsmuligheter er uttømt eller at videre rehabilitering ikke anses å være hensiktsmessig, avsluttes saken. NAV-kontoret varsler Försäkringskassan om dette.

Saksbehandlingen avsluttes også dersom personen ikke medvirker eller deltar i rehabiliteringstiltakene. NAV-kontoret informerer Försäkringskassan om dette og hvilke tiltak NAV har gjennomført innen saksbehandlingen avsluttes. Beslutninger angående rett til kontantytelser fattes av Försäkringskassan.

Uansett årsak til at rehabiliteringen avsluttes, skal en sluttrapport sendes til arbeidslandet om hva som er gjort i saken.

Vedlegg/lenker

- N 200 - Forespørsel om samarbeid i forbindelse med arbeidsrettet rehabilitering eller: Begäran om samarbete för arbetslivsinriktad rehabilitering i Norden
- N 300 - Sluttrapport om arbeidsrettet rehabilitering
- Oversikt over ytelser ved sykdom i Norden

Sverige:

- Beskrivelse av kontantytelser
- En illustrasjon på rehabiliteringskjeden
- www.arbetsformedlingen.se
- www.forsakringskassan.se
- Spørsmål sendes til kundcenterpartner@forsakringskassan.se

Norge:

- En illustrasjon på rehabiliteringsprosessen i Norge
- www.nav.no:
  - [Oppfølging av sykmeldte](#)
  - [Om sykepenger til arbeidstakere](#)
  - [Arbeidsavklaringspenger](#)
  - [Tiltak for å komme i jobb](#)
  -
  - [Informasjon om tjenester og ytelser fra NAV til nordiske borgere](#)
  -
  - [Skjemaer for søknader til NAV](#)
  - [Organisering av NAV](#)
  - [Om NAV](#)